

Zakončení kampaně Duševní zdraví na pracovišti (Berlin 2011) – doporučené postupy dobré praxe

Ludmila Kožená

Centrum hygieny práce a pracovního
lékařství

Státní zdravotní ústav

Berlín 3.- 4. března 2011

I. Tématická konference – Pakt pro duševní zdraví

Tématická konference k 5. oblasti Paktu pro duševní zdraví a pohodu (prohlášení členských států EU na ministerské konferenci v červnu 2008)

Pakt obsahuje oblasti

- 1) podpora duševního zdraví dětí a dospívajících
- 2) prevence sebevražd a deprese
- 3) duševní zdraví a pohoda starších lidí
- 4) podpora společenského (znovu)zařazení a prevence stigmatu duševní choroby
- 5) podpora duševního zdraví a pohody na pracovišti

Pořadatelé konference – Ministerstvo zdravotnictví + Ministerstvo práce a sociálních věcí republiky Německo, dále Evropská síť podpory zdraví na pracovišti, BKK Deutschland pod evropským předsednictvím Maďarské republiky

Berlín 3.- 4. března 2011

II. Slavnostní ukončení kampaně Duševní zdraví a pohoda na pracovišti

Představení vítězných podniků – účastníků kampaně v 18 evropských státech

Rozdělení do 11 sekcí – poměrně úzká témata – 3-4 podniky

Po jednom podniku z každého státu

Náš vítězný podnik – prezentace a diskuse

Chybělo slavnostní vyhlašování jednotlivých podniků a předávání certifikátů

Přínos konference

Účastníci (350) – představitelé ministerstev, organizací, vědeckých institucí, podniků

příspěvky – kromě sekcí věnovaných podnikům (Modely dobré praxe) spíše obecná prohlášení, příp. obecné metodiky

Call for action – shoda přítomných na potřebě věnovat se podpoře duševního zdraví –» naděje, že účastníci v rozhodovacích pozicích se k nějakým změnám odhodlají

Klíčové aspekty

1. Orientace na znalostní ekonomiku -» časový tlak a duševní zátěž
2. Zhoršené duševní zdraví –» snížený výkon, absentismus
3. Náklady nesou jednotlivci, rodiny, firmy, stát
4. Komplexní řešení – lepší organizace pracoviště, výcvik jednotlivců

Přínos konference

Konkrétní výstupy –

1. ENWHP – na základě výsledků kampaně – **A guide for employers. To promote mental health in the workplace** – brožura (1 z příkladů – český podnik)
2. ENWHP – Modely dobré praxe – webové stránky www.enwhp.org
(zahraniční podniky + 2 české podniky)
3. Background document – přehled problematiky – **Promotion of Mental Health and Well-being in Workplaces** – český příklad

http://ec.europa.eu/health/mental_health/docs/ev_20110303_bgdoc_en.pdf

Nejlepší české podniky pečující o duševní zdraví svých zaměstnanců

I. F. X. Meiller Slaný, s.r.o.

Německý majitel - výroba výklopných vozidel

Zaměstnavatel – firemní politika zaměřená na zdravé a spokojené zaměstnance jako základ prosperity podniku

Skupina pro podporu zdraví – ředitel podniku, ředitel lidských zdrojů, bezpečnostní technik + spolupráce se závodní lékařkou a psychologem

Podnik podporující zdraví v r. 2009

Účast v kampani Duševní zdraví a pohoda na pracovišti v r. 2009 – v době hospodářské recese

Strategie podniku v podpoře duševního zdraví

- A. zapojení všech zaměstnanců do ohodnocení, reorganizace a inovace pracovních procesů –
výsledky – modernější organizace práce, kvalifikovanější pracovní síla, pracovníci ztotožnění s podnikem

F.X. Meiller Slaný, s.r.o. – pokračování

- B. Kurz o stresu, pracovním stresu a jeho zvládnání – promyšleně připraven – odborní lektoři – speciálně zaměřen na různé skupiny pracovníků - zajímavý
2 jednotlivé pracovní dny – mimo pracoviště – po skupinách absolvovali
na 2. sezení účastníci spontánně přišli s konkrétními problémy ze svých pracovišť – snažili se řešit – kurz úspěšný
- C. Častá a otevřená komunikace o situaci v ekonomice, v podniku, o plánech vedení
- D. Stále otevřené dveře pro pracovníky s problémy – pomalu si zvykali se svěřovat a požádat o pomoc

Nejlepší české podniky pečující o duševní zdraví svých zaměstnanců

II. Lohmann a Rauscher, s.r.o.

Německý majitel – výroba zdravotnických materiálů (obvazy, orthézy, chirurgické operační sety)

Zaměstnavatel – zásady původní rodinné firmy – všestranná péče o zaměstnance – zdraví, kvalifikace, pomoc v práci i v soukromí

Pracovní síla – menší část kvalifikovaná, většina s nízkou či žádnou pracovní kvalifikací (ženy z domácnosti)

Skupina pro podporu zdraví – 2 ředitelé, poskytovatel závodní preventivní péče

Podnik podporující zdraví r. 2009

Strategie podniku v podpoře duševního zdraví

- A. Výchova pracovníků – přiměřená schopnostem – pracovní návyky, pracovní operace, nutnost zvládat další nové operace
- výsledky – pracovníci postupně nabyli pracovního sebevědomí, uznávají potřebu přizpůsobit se požadavkům moderní výroby

Lohmann a Rauscher, s.r.o. - pokračování

- B. Dílčí operace pokud možno sloučeny v jednu – pracovník zodpovědný za hotový výrobek – nižší pracovní monotonie – jinde rotace operací
- C. Pracovníci v některých případech mohou sami rozhodnout o složení své pracovní skupiny, včetně opraváře (sjednocené hodnocení práce)
- D. Dobrá organizace práce – pracovníci na stejné směně – společná doprava do práce – matky, samoživitelé, chronicky nemocní – jen denní směny
- E. Program Výchova k podpoře duševního zdraví – zvláštní školení pro manažery
- F. Systém preventivních prohlídek rozšířen o zjišťování příznaků duševních problémů – řešení buď podnik nebo odborná pomoc

Předpoklady snižování stresu a posilování duševního zdraví na pracovišti – výsledky české kampaně

1. Rodinný přístup k zaměstnancům
2. Zapálení personalisté a lékaři ZPP
3. Pochopení podniku pro soukromé potřeby pracovníků
4. Vyrovnávání rozdílů (muži-ženy, znevýhodněné skupiny)
5. Zaměstnanci kontinuálně a otevřeně informováni, vtaženi do fungování „své“ firmy
6. Volný přístup k vedoucím posiluje důvěru pracovníků
7. Péče o stárnoucí pracovníky – nabídka zaměstnání při důchodu
8. Péče o řídicí pracovníky samotné
9. Programy domyšlené a dotažené do detailů
10. Možnost samostatného rozhodování na pracovišti

Kulatý stůl ke skončení české kampaně 2010 - výsledky

11. 11. 2010 – SZÚ – Národní kontaktní centrum evropské sítě podpory zdraví na pracovišti

Účastníci kampaně (25 podniků v 1. kole, do 2. kola vyzváno 10 podniků se skórem $\geq 80\%$, účast v 2. kole 4 podniky)

Diskuse

- 1) Vytvořit příznivé prostředí pro duševní zdraví v podniku je delší proces – ovzduší důvěry, společné překonávání překážek...
- 2) Osobnost manažera – musí mít zájem o lidi – nestačí organizační schopnosti a asertivita, je nutné vnímat potřeby lidí, talent lidi stmelovat...

důležitý – výběr i výcvik

osobnost lékaře – ochota naslouchat – podpora manažerům, pomoc a rady pracovníkům

- 3) Nepříznivé pro podporu zdraví na pracovišti – stále malý zájem zaměstnavatelských organizací i zdravotních pojišťoven – stres na pracovišti v industrializovaných státech nejdražší položkou

Cena pro nejlepší podnik v v 2. kole kampaně Duševní zdraví a pohoda na pracovišti

Plaketa pro podniky úspěšné v 2. kole kampaně – Modely dobré praxe

